

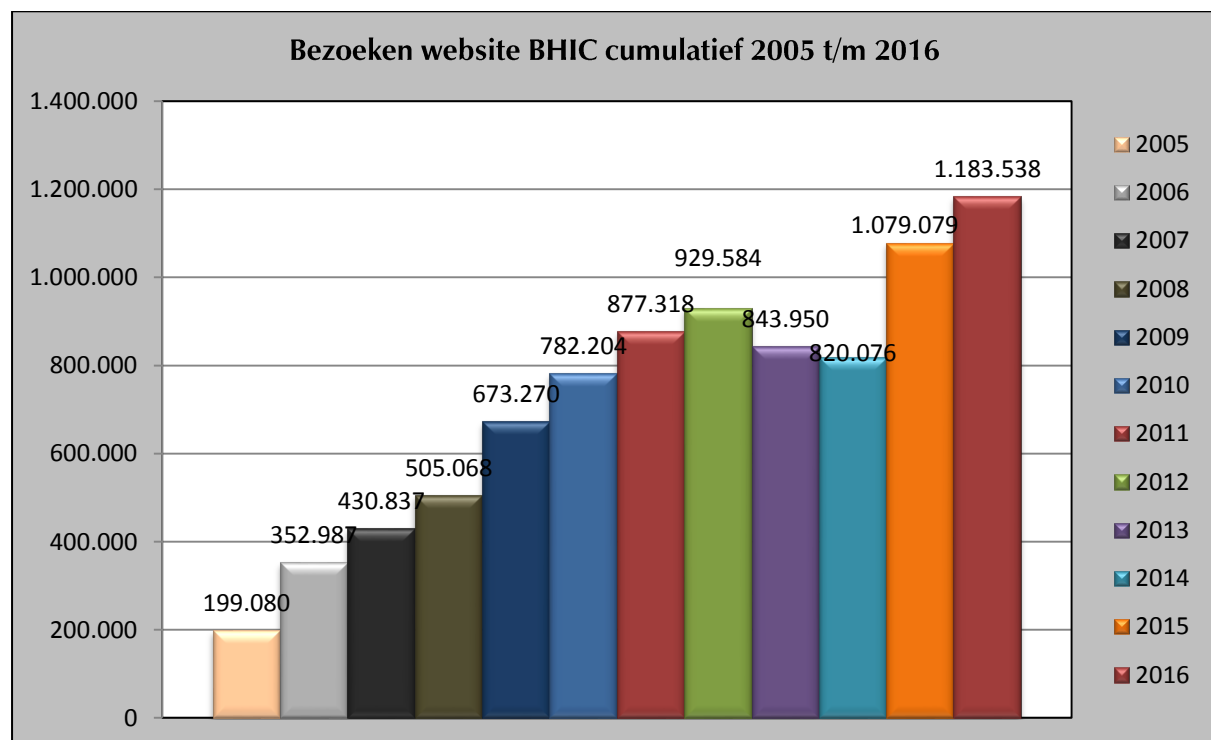
Jaarverslag 2016

Net als in voorgaande jaren worden de bedrijfsresultaten beoordeeld naar de driedelige operationele missie van het BHIC: 'meer publiek', 'meer divers publiek', 'meer tevreden publiek'. Wat is er van deze taakstellingen terecht gekomen?

1. meer publiek

het virtuele bezoek

De website van het BHIC is verreweg de belangrijkste publiekstrekker. Halverwege 2014 werd een nieuwe website in gebruik genomen en de bezoekcijfers stegen explosief: van 820.000 bezoeken in 2014 naar ruim 1 miljoen in 2015; een stijging van 32%! In het jaarverslag van 2015 werd deze enorme toename nog enigszins gerelativeerd: geopperd werd dat technische factoren zoals ongewenste dubbelstellingen mogelijk een rol zouden spelen. Voor 2016 kan die terughoudendheid achterwege blijven: de teller stopte pas op 1.183.538. Opnieuw een all time high.

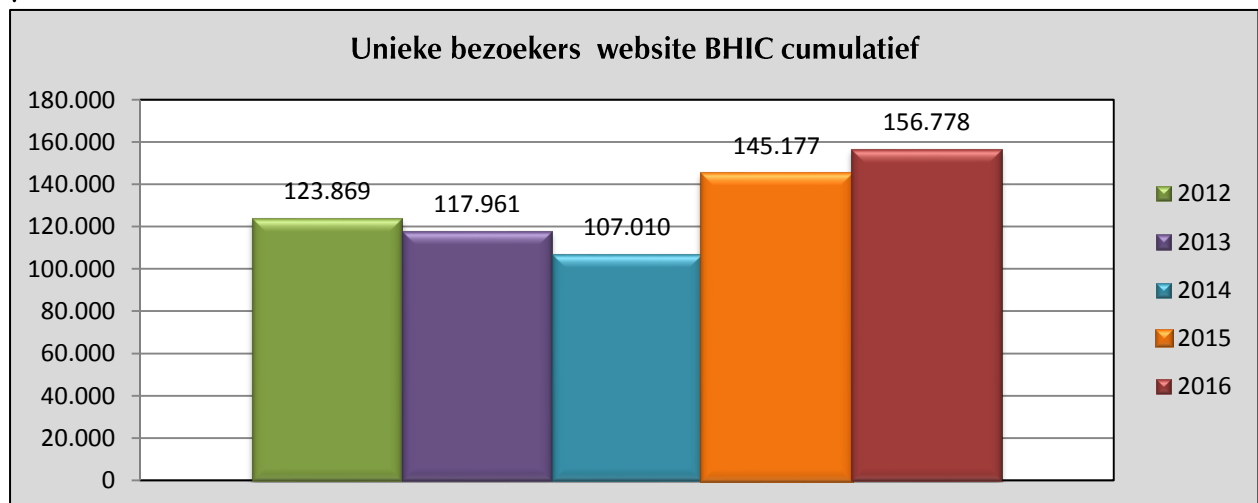
Bezoeken		
jaar	aantal	stijging/daling
2011	903.728	
2012	909.420	1%
2013	834.811	-8%
2014	820.076	-2%
2015	1.079.079	32%
2016	1.183.538	10%

In feite is het aantal bezoeken aan de bronnen van het BHIC nog groter dan de grafiek hierboven toont. De genealogische gegevens van het BHIC zijn namelijk ook raadpleegbaar via de site Wiewaswie.nl, een landelijke database gevuld met de genealogische gegevens van alle grote archieven. Als de bezoeken aan deze extern geplaatste BHIC-gegevens worden meegeteld, dan komt het totale aantal bezoeken uit op ruim 1,6 miljoen.

De gemiddelde duur van een bezoek aan de BHIC-website bedroeg in 2016 bijna 11 minuten, per bezoek werden ook bijna 11 pagina's bekeken. Wat lagere cijfers dan in 2015 (bijna 12 pagina's in 12 minuten), maar nog steeds ruim boven de scores van de oude website, waar een gemiddeld bezoek minder dan zes minuten duurde en per bezoek slechts vier webpagina's werden geraadpleegd.

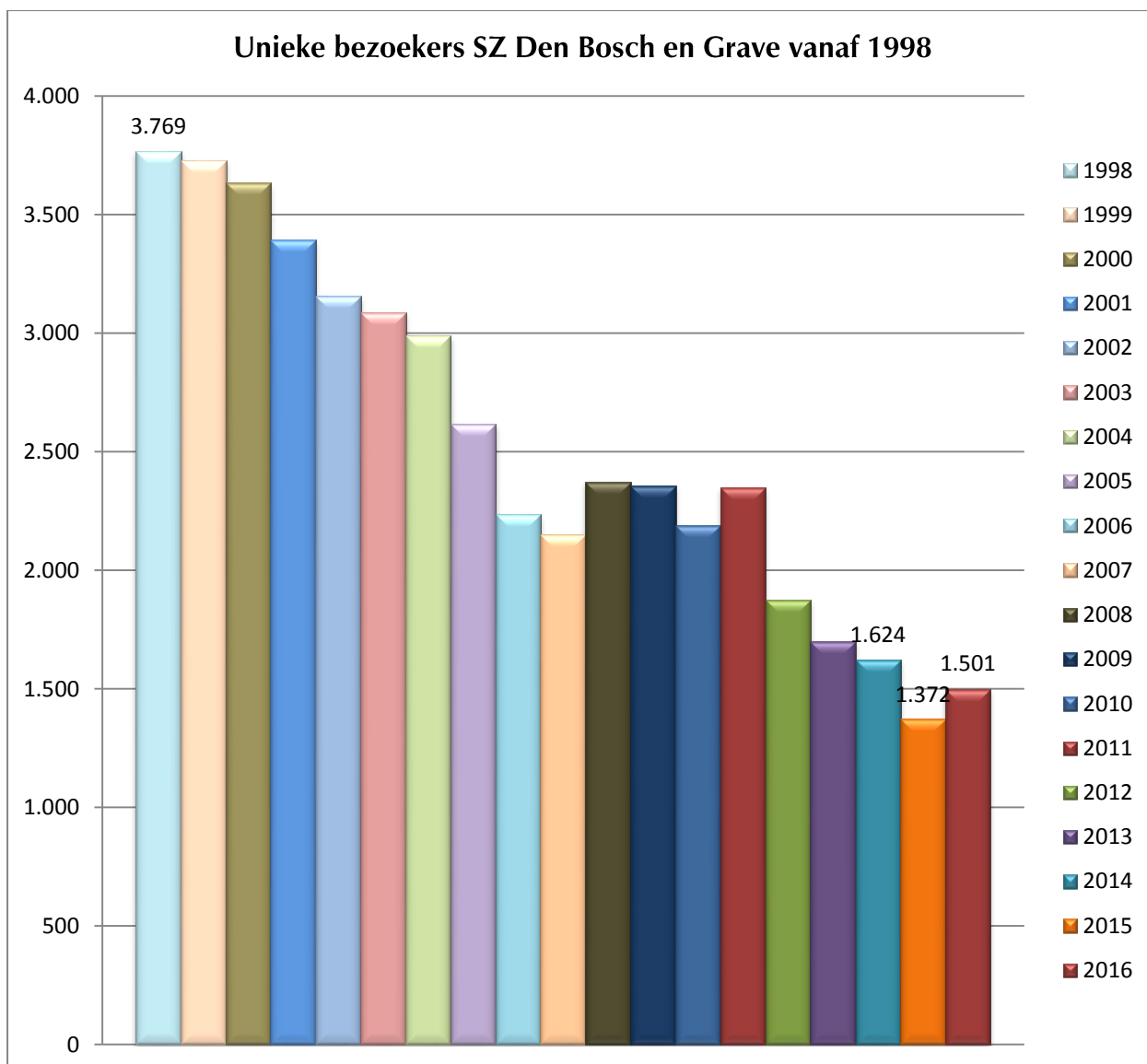
de virtuele bezoeker

Het aantal **bezoeken** aan de BHIC-website is exact vast te stellen, veel lastiger is de precieze bepaling van het aantal individuele **bezoekers**. Sommige klanten bezoeken de site immers maar een enkele keer, andere gebruikers zijn daarentegen dagelijks op de website te vinden. De calculatie van het aantal individuele gebruikers geschiedt via zgn. 'cookies'. Veel organisaties nemen deze cookiegetallen zonder meer over en schermen in hun jaarverslagen met gigantische aantallen individuele gebruikers. Daarbij wordt echter geen rekening gehouden met het feit dat veel gebruikers cookies weigeren (elk bezoek telt dan als een unieke bezoeker), regelmatig cookies verwijderen of vanaf meerdere pc's werken. Het BHIC hanteert al jaren diverse filters om dubbeltellingen te voorkomen. Volgens die berekeningen bedraagt het totale aantal unieke bezoekers 156.778, een stijging van 8% ten opzichte van 2015.

de fysieke bezoeker

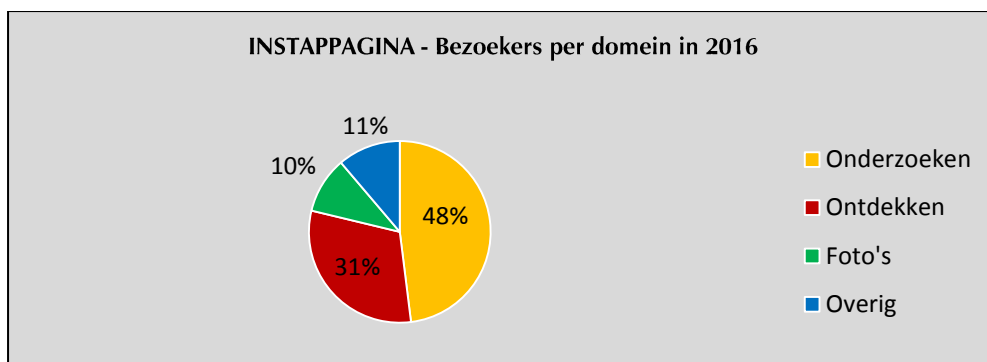
Sinds het begin van de registratie vertonen zowel het aantal bezoeken als het aantal bezoekers aan de studiezalen een neerwaartse lijn. Deze dalende tendens is een landelijk verschijnsel. In 2016 valt een opleving waar te nemen: met name in het laatste kwartaal werd de studiezaal in Grave drukker bezocht. Dit heeft ongetwijfeld te maken met de voorgenomen sluiting per 1 januari 2017; van een trendbreuk zal dus geen sprake zijn.

2. meer divers publiek

Traditioneel bestaat het archiefpubliek uit genealogen en historisch onderzoekers. Het zijn overwegend specialisten, die met grote deskundigheid en dito volharding de bronnen doorzoeken. Van aanvang af heeft het BHIC gepoogd om ook een andersoortig publiek aan te trekken: minder geoefend, minder specialistisch, minder gedreven door onderzoeksdoel of hobby. Zij bezoeken de site om zich aangenaam te verpozen met verhalen, anekdotes, foto's en films over hun eigen leefomgeving.

In hoeverre is deze diversificatie ook in 2016 gelukt? Een indruk kan worden verkregen door het gedrag van de websitebezoeker te volgen. Welke onderdelen van de site worden als eerste door de bezoekers bezocht? Bijna de helft van de bezoekers (48%) kiest direct voor 'moeilijke' domeinen als Mijn Stamboom of Archieven en Boeken, 41% is primair geïnteresseerd in de meer toegankelijke onderdelen als Foto's en Ontdekken (verhalen, lokale pagina's, themakaarten).

Op zich is de verhouding 48% specialisten, 41% liefhebbers niet slecht - heel veel archieven zouden erg blij zijn met een dergelijke diversificatie – maar ten opzichte van voorafgaande jaren, toen de liefhebbers nog de meerderheid vormden, is er wel een verschuiving.

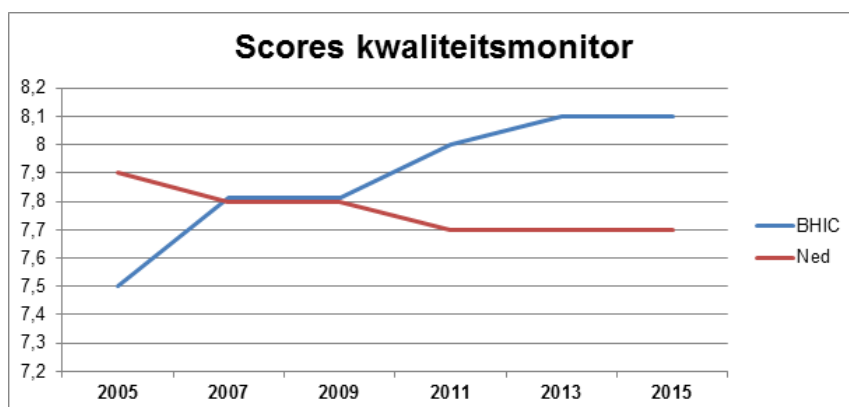
Mogelijk is die veroorzaakt doordat we in 2016 veel nieuw materiaal voor de specialisten op de website hebben geplaatst. Zo werden er zo'n honderdduizend oude notaris- en schepenaktes online gezet en ook tienduizenden resoluties van de Raad van State. Daarnaast zijn er honderdduizenden aktes van de Burgerlijke Stand ingevoerd die op de website ingezien kunnen worden. Eind 2016 bevatte de genealogische database van het BHIC maar liefst 16 miljoen vermeldingen en konden er 7 miljoen aktes online worden geraadpleegd.

Deze aandacht voor de specialisten is goed, maar mag niet ten koste gaan van het aanbod voor het brede publiek. Er is dus werk aan de winkel in 2017.

3. meer tevreden publiek

Het BHIC stelt zich niet alleen tot doel een zo groot mogelijk en een zo divers mogelijk publiek aan zich te binden, ook aan de tevredenheid van de gebruikers wordt grote waarde gehecht. Om de effecten van die inspanningen te meten doet het BHIC al sinds 2005 mee aan de zogenaamde 'Kwaliteitsmonitor', een tweejaarlijkse landelijke enquête naar het publieksoordeel over de fysieke en digitale dienstverlening van Nederlandse archieven.

De laatste Kwaliteitsmonitor dateert uit 2015. De uitkomsten waren uiterst positief: met een score van 8.1 waren we na Schouwen-Duiveland (8.2) en Zutphen (8.2) het best gewaardeerde archief van Nederland en lagen we in de waardering ver boven het landelijk gemiddelde.

Om te achterhalen waarom Zutphen hoger scoorde in de dienstverlening dan het BHIC hebben medewerkers van onze (digitale) studiezaal een werkbezoek aan dat archief gebracht en heeft de website diverse aanpassingen ondergaan die de gebruikersvriendelijkheid moeten verhogen. De

effecten hiervan op de waardering moeten worden afgewacht, in 2016 werd geen enquête gehouden, voor een objectieve meting zijn we aangewezen op de kwaliteitsmonitor van 2017.

4. huisvesting

Volgens afspraak werd op 31 december 2016 de structurele bijdrage aan het stadsarchief in Oss stopgezet, werd het Thuispunt in Veghel ontmanteld en werd de studiezaal in Grave gesloten. Met deze operaties werd niet alleen een bezuinigingsdoelstelling gehaald maar ook een tijdperk afgesloten: al deze voorzieningen waren een uitvloeisel van de fusie in 2005.

De sluiting van Grave ging uiteraard met emoties gepaard: tientallen vaste bezoekers en vrijwilligers verloren een vertrouwd plek waar zij niet alleen onderzoek verrichtten, maar elkaar ook sociaal konden treffen. Om dit gemis enigszins te compenseren zijn voor de vrijwilligers nieuwe werkplekken gecreëerd in de Openbare Bibliotheek. In samenspraak met de vaste bezoekers is een lijst gemaakt van meest geraadpleegde archiefstukken. Op basis daarvan is besloten de notulen van alle gemeenteraden en alle Colleges van B&W in het Land van Cuijk tot 1942 te digitaliseren. Deze scans zullen in de loop van 2017 op de website doorzoekbaar zijn.

De sluiting van Grave heeft ook gevolgen voor de gemeenten in het Land van Cuijk. Soms vragen deze archiefstukken aan die tot 2017 in de vestiging in Grave lagen. Per 1 januari 2017 zijn deze archieven overgebracht naar de depots in Den Bosch. Om toekomstige aanvragen snel te kunnen afhandelen, zal zoveel mogelijk gewerkt worden volgens het principe 'scanning on demand', de gemeenten krijgen dan hun aangevraagde stukken digitaal aangeleverd.

In de Citadel in Den Bosch werden in 2016 de stellingen in verschillende depots vrijdbaar gemaakt. Dit gebeurde geheel op kosten van de rijksoverheid en vergrootte de depotcapaciteit met zes strekkende kilometer. Het totale depotvolume in Den Bosch bedraagt nu 41 strekkende kilometer, daarmee is het één van de grootste archiefbewaarplaatsen in Nederland.

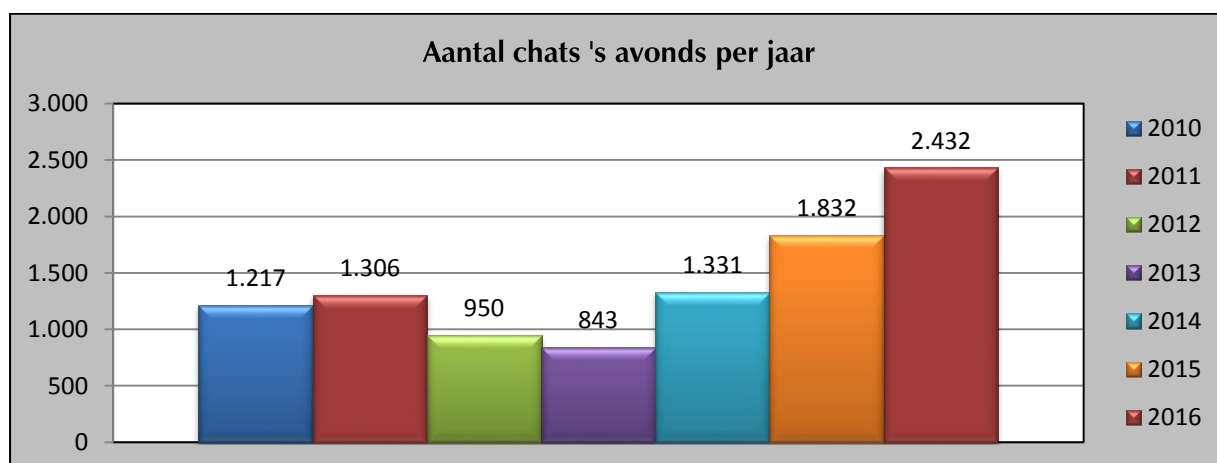
Het BHIC huurt de Citadel van het Rijks Vastgoed Bedrijf (RVB) dat tevens zorgt voor het onderhoud. In 2016 is door de rijksoverheid onder acht Regionale Historische Centra (RHC), waaronder het BHIC, een onderzoek gestart naar de mogelijkheid om het onderhoud niet meer door de RVB te laten verrichten, maar in eigen beheer van de instellingen te brengen. Daartoe hebben alle RHC's door externe bureaus en op kosten van het Ministerie van OCW een meerjarige onderhoudsbegroting laten maken. De voorlopige uitkomsten geven aan dat het uitvoeren in eigen beheer grote financiële voordelen kan opleveren, voordelen die vervolgens - volgens toezegging van OCW - door de instellingen vrij besteed mogen worden.

Deze mogelijke wijziging van het huisvestingstelsel is zeer ingrijpend, vandaar dat er aanvullend opdracht is gegeven tot een uitvoerige risicoanalyse. De resultaten worden medio 2017 verwacht, later in dat jaar zal een definitief voorstel ter besluitvorming aan de besturen van de RHC's worden voorgelegd.

5. vooruitzichten

De toekomst is digitaal, dat geldt zeker voor het archiefwezen. Hoewel niet wordt verwacht dat de openingstijden van de fysieke studiezaal vóór 2020 danig zullen worden gereduceerd, is het toch goed ons nu al voor te bereiden op een verdergaande digitale dienstverlening.

Al sinds 2010 zijn we – eerst experimenteel, vanaf 2014 structureel - van maandag t/m vrijdag van 19.00 tot 22.00 uur voor ons publiek online en live bereikbaar. De klant drukt op de chatknop op de website en krijgt onmiddellijk verbinding met één van de BHIC-medewerkers die thuis aan de computer zit. Kennelijk voorziet deze voorziening in een grote behoefte:

In 2016 is bij wijze van experiment begonnen met een middagchat, in 2017 wordt de proef uitgebreid met een ochtendchat, zodat we van 9 tot 5 en van 7 tot 10 online bereikbaar zijn voor ons publiek. In oktober 2017 vindt de eindevaluatie plaats.

Het lezen van archiefstukken vormt voor veel beginnende onderzoekers vaak een struikelblok; het ontcijferen van oude handschriften is niet altijd even gemakkelijk. In het verleden organiseerde het BHIC nog cursussen Oud Schrift, maar die overdrachtsvorm is niet meer van deze tijd. Daarom werd in oktober 2016 de website Wat staat daer gelanceerd, een interactieve, speelse, online oefentool voor het lezen van handschriften. Met succes, want in drie maanden werd de site al meer dan 20.000 keer bezocht.

Een andere belangrijke voorbereiding op onze digitale toekomst is de verdere ontwikkeling van het e-depot. In 2016 werd het BHIC aangesloten op het e-depot dat door het Nationaal Archief is ontwikkeld. Vanaf 2017 krijgt het BHIC structureel geld van de rijksoverheid voor uitbreiding van de personele formatie om het rijksdeel van dit e-depot te beheren.

6. tot slot

Het BHIC is een kleine organisatie met nog geen 50 medewerkers die onderling zeer betrokken zijn. Groot was dan ook de verslagenheid toen op 14 december het bericht binnenkwam dat geheel onverwacht – hij had die dag nog gewoon gewerkt – Rinus van Peer was overleden.

17 juli 1953 - 14 december 2016

Rinus was de afgelopen jaren de beheerder van onze omvangrijke Foto- en Filmcollectie. Hij voerde zijn werk op uiterst bevoegen en enthousiaste wijze uit. We verliezen met hem een sympathieke en zeer betrokken collega die het historische beeldmateriaal van Brabant een warm hart toedroeg. Voor veel bezoekers en genealogen was Rinus een bekend gezicht want jarenlang werkte hij als rayonarchivaris op de studiezaal in Veghel. Ook begeleidde hij ons al die jaren tijdens de historische middagen en avonden in ons werkgebied.

Het succes van het BHIC is mede dankzij hem. We zijn hem ontzettend veel dank verschuldigd. We missen Rinus.

Februari 2017
René Bastiaanse